

Sygn. akt XXV C 1564/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXV Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Dorota Kalata**

Protokolant: sekretarz sądowy Amanda Mioduszevska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 maja 2017 r. w Warszawie

sprawy z powództwa **J. M.**

przeciwko **Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.**

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powódki kosztami procesu pozwanego;
3. zwraca ze Skarbu Państwa – kasy Sądu Okręgowego w Warszawie na rzecz J. M. kwotę 474,37 zł (czteryście siedemdziesiąt cztery złote trzydzieści siedem groszy) tytułem niewykorzystanej zaliczki na koszty opinii biegłego, wpłaconej przez powódkę dnia 29.12.2014 r.;
4. nakazuje pobrać od J. M. na rzecz Skarbu Państwa – kasy Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 127,88 zł (sto dwadzieścia siedem złotych osiemdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa na koszty opinii biegłego.

Sygn. akt XXV C 1564/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 19 lipca 2013 r. powódka J. M. wniosła o zasądzenie od pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwoty:

- 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2013 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za utratę wartości nieruchomości powódki w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania i działalności pozwanego;
- 26.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 maja 2013 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za koszty konieczne do poniesienia w celu doprowadzenia budynku powódki do wymagań technicznych określonych na obszarze ograniczonego użytkowania.

W uzasadnieniu powódka podniosła, iż jest właścicielką nieruchomości oznaczonej, jako działka ewidencyjna nr (...) w obrębie (...) o łącznej powierzchni (...) m², położonej w W. przy ul. (...). Wskazała, iż na skutek uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania (dalej: o.o.u.) dla (...) im. (...) w W., nieruchomość została objęta strefą ograniczonego użytkowania w rozumieniu

art. 135 ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska. Zdaniem powódki, objęcie wskazanej nieruchomości strefą ograniczonego użytkowania spowodowało, iż wartość tej nieruchomości uległa znacznemu obniżeniu w stosunku do wartości innych nieruchomości położonych poza obszarem ograniczonego użytkowania. Podnoszono również, iż w następstwie utworzenia o.o.u. związanego z działalnością pozwanego dla powoda powstał obowiązek przeprowadzenia kosztownych prac celem zapewnienia właściwego klimatu akustycznego.

Jako podstawę prawną roszczenia powódka podała przepis art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. prawo ochrony środowiska. Nadto jako alternatywną podstawę prawną powództwa wskazała na art. 435 k.c. (pozew k. 2-14).

Pozwany Przedsiębiorstwo Państwowe (...) z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych. Pozwany zakwestionował powództwo co do zasady, jak i co do wysokości. W uzasadnieniu pozwany podniósł, iż wejście w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia ograniczonego obszaru użytkowania nie skutkowało żadnymi nowymi ograniczeniami dotyczącymi nieruchomości powódki w odniesieniu do dotychczas obowiązującego obszaru ograniczonego użytkowania wprowadzonego rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia ograniczonego obszaru użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Zatem ograniczenia wprowadzone przez ww. rozporządzenie obowiązywały do dnia wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...). Natomiast ww. uchwała spowodowała jedynie zmianę obszaru ograniczonego użytkowania. Zmiana ta związana była z nowymi inwestycjami oraz z działaniami zmierzającymi do zmniejszenia oddziaływania hałasu z (...). Pozwany zaznaczył, iż w wyniku zmiany wprowadzonej przez uchwałę nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. nieruchomość strony powodowej nadal leży w o.o.u., ale poza strefą Z1 i Z2 . Natomiast do tego czasu, nieruchomość leżała w również w całości w o.o.u. poza strefą M. Wprowadzenie o.o.u. z 2011 roku spowodowało, że ograniczenia istniejące pod rządami o.o.u. z 2007 roku dzięki wprowadzeniu o.o.u. z 2011 roku zostały całkowicie zniesione. Zdaniem pozwanego, w efekcie zmian strefowych, nie tylko nie pojawiły się żadne nowe ograniczenia, ale wręcz przeciwnie w strefie Z 2 zniesiony został zakaz zabudowy mieszkaniowej. Natomiast dopuszczalne obciążenie hałasowe obowiązujące w strefie Z 2 jest równorzędne z uprzednio obowiązującym w obszarze ograniczonego użytkowania, które były w 2007 roku. Również analogiczne są wymogi dotyczące zabezpieczeń akustycznych. Zatem, w ocenie pozwanego, twierdzenie powódki o ograniczeniu jej prawa własności nieruchomości po wejściu w życie uchwały nr 76/11 jest błędne. Pozwany podkreślając, iż ograniczenia, na które powołują się powódka obowiązywały na wskazanym terenie już od dnia wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 tj. od dnia 25 sierpnia 2007 r., zaznaczył, iż upłynął już 2 letni termin na dochodzenie roszczenia z tytułu wprowadzenia przez ww. rozporządzenie ograniczeń na obszarze ograniczonego użytkowania, na którym położona jest nieruchomość powodów. Odnośnie żądania powódki dotyczącego odszkodowania z tytułu zapewnienia w nieruchomości powódki właściwego klimatu akustycznego, pozwany wskazał, iż roszczenie to w tym zakresie nie zostało w żaden sposób udowodnione. Również jako bezpodstawne, pozwany uznał roszczenie powódki wynikające z utraty wartości nieruchomości w następstwie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania i działalności Przedsiębiorstwa Państwowego (...). (odpowiedź na pozew k. 105-127).

W piśmie procesowym z dnia 30 kwietnia 2014 roku strona powodowa dodatkowo wskazała, iż podniesiony przez stronę pozwaną zarzut upływu terminu zawitego stanowi nadużycie prawa podmiotowego i jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, zgodnie z art. 5 k.c. (pismo z 30.04.2014r. k. 209-226).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka J. M. jest właścicielką nieruchomości opisanej w księdze wieczystej KW (...), w skład której wchodzi działka nr (...) z obrębem (...), znajdującej się przy ul. (...) w W.. Łączna powierzchnia nieruchomości wynosi (...) m². Grunt zabudowany jest budynkiem jednorodinnym, wzniesionym przez powódkę na mocy pozwolenia na budowę uzyskanego w roku 1993r. Budynek jest parterowy z poddaszem użytkowym, został oddany do użytkowania 27.10.1994

r. (odpis z księgi wieczystej k. 19-24, wypis z ewidencji gruntów k. 325, zaświadczenie zezwolenie na użytkowanie budynku z 09.11.1994 k. 432b).

Budynek wzniesiono w technologii tradycyjnej, murowany z drewnianą konstrukcją dachu, kryty dachówką. Drzwi i okna są zamontowane od 1994 r., okna mają podwójne szyby, drzwi są standardowe, antywłamaniowe. W 2006 r. powódka ociepiła dodatkową warstwą styropianu budynek od zewnątrz i pokryła tynkiem. Około 2011 r. powódka zainstalowała w domu klimatyzację na piętrze budynku oraz wyciszała dodatkową warstwą wełny mineralnej poddasze (przesłuchanie powódki k. 435-436, elektroniczny protokół k. 438, opinia biegłego k. 503).

Lotnisko (...) istnieje od 1934 r. i jest największym międzynarodowym (...) w Polsce. Działalność lotniska wywołuje natężenie hałasu i zanieczyszczenie środowiska (okoliczności bezsporne i powszechnie znane).

Powódka odczuwa, iż hałas samolotowy nasilił się od 2007 r., a ilość samolotów przelatujących blisko jej domu zwiększyła się. Hałas przeszkadza powódce w spaniu, zagłusza rozmowy telefoniczne, utrudnia oglądanie telewizji, w korzystaniu z balkonu czy z ogrodu. Powódka nie może zrelaksować się w domu, czy w ogrodzie, ma problemu ze spaniem. Powódka pracuje w domu, z uwagi na hałas nie może się skupić (zeznania A. C. k.434, przesłuchanie powódki k. 435-436, elektroniczny protokół k. 438).

Rozporządzeniem nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. Wojewoda (...) określił, że tworzy się obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (§ 1 ust. 1 rozporządzenia). W obszarze ograniczonego użytkowania wyróżnia się strefę ograniczonej zabudowy mieszkaniowej - strefa M. Wykaz działek położonych w obszarze ograniczonego użytkowania określa załącznik nr 6 do rozporządzenia (§ 3 ust. 5 rozporządzenia), a przebieg granicy strefy M i opis przebiegu tej granicy strefy M określają załączniki nr 4 i 5 do rozporządzenia (§3 ust 3 i 4 rozporządzenia).

W obszarze ograniczonego użytkowania zabrania się:

- 1) przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
- 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży,
- 3) budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży (§ 4 ust. 1 pkt 1-3 rozporządzenia).

W strefie M dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom w warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy(§ 4 ust. 2 rozporządzenia).

W obszarze ograniczonego użytkowania wprowadza się wymagania techniczne dotyczące budynków, w szczególności w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów, zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynku (§ 5 pkt 2 rozporządzenia). W przedmiotowym rozporządzeniu wskazano, iż wchodzi ono w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) (§ 7 rozporządzenia), a ogłoszenie to nastąpiło w dniu 10 sierpnia 2007 r. (Dziennik Urzędowy nr 156 Województwa (...) z 10 sierpnia 2007 r – Rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 07.08.2007r.) – (k. 138-139).

Stosownie do treści rozporządzenia nr 50, nieruchomości stanowiąca własność powódki znajdowała się wewnątrz obszaru ograniczonego użytkowania, ale poza strefą M (k. 140).

Uchwałą nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. Sejmik Województwa (...) określił, że tworzy się obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., którego zarządcą jest Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W. (§ 1 uchwały). W obszarze ograniczonego użytkowania wyróżnia się dwie strefy:

- 1) strefę Z 1, której granicę zewnętrzną wyznacza izolinia miarodajnego poziomu dźwięku 55 dB w porze nocy, od wewnątrz granica lotniska,
- 2) strefę Z 2, której granicę wyznacza od zewnątrz izolinia miarodajnego poziomu dźwięku 50 dB w porze nocy, a od wewnątrz granica strefy Z 1 (§ 4 pkt 1 i 2 uchwały),

W strefie Z 2:

- a) zakazuje się przeznaczania terenów pod szpitale i domy opieki społecznej oraz pod zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- b) zakazuje się lokalizowania budynków o funkcji szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- c) zakazuje się zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali i domów opieki społecznej (§ 5 pkt 2 lit. a-c uchwały),

Ponadto określono wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania, w szczególności wskazano, iż w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach, zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. prawo budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy (§ 6 pkt 2 uchwały).

Wykaz działek ewidencyjnych, które w całości lub w części znajdują się na terenie obszaru ograniczonego użytkowania oraz w poszczególnych strefach Z1 i Z2, określa załącznik nr 6 do uchwały (§ 10 uchwały). Przedmiotowa nieruchomość powódki leży obecnie w obszarze o.o.u., ale poza strefą Z1 i Z2 (k. 35, okoliczność niekwestionowana).

Powyższa uchwała weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) dnia 20 lipca 2011 r. (Dz. Urzędowy nr 128 poz. 4086), czyli z dniem 4 sierpnia 2011 roku (uchwała nr 76/11 k. 28-29, załącznik nr 6 k. 36).

Uchwałą nr 153/11 z dnia 24 października 2011 r. zmieniającą uchwałę w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. Sejmik Województwa (...) zmienił uchwałę nr 76/11, w szczególności w ten sposób, że z § 6 pkt 2 uchwały usunął słowo „właściwy” (§ 1 pkt 2 uchwały nr 153/11; Dz. Urzędowy Województwa (...) z 2011 r., nr 206, poz. 6173 k. 55-56).

Uchwała Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku nr 76/11 nie nałożyła nowych ograniczeń w zakresie zagospodarowania nieruchomości powódki i nie poszerzyła już istniejących ograniczeń w stosunku do ograniczeń wprowadzonych Rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku.

W dniu 22 kwietnia 2013 powódka wezwała pozwanego do zapłaty odszkodowania w za spadek wartości nieruchomości oraz za koszty związane z zapewnieniem właściwego klimatu akustycznego w terminie do dnia 10 maja 2013 r. W dniu 2 lipca 2013 r. powódka ponowiła wezwanie (okoliczność niekwestionowana przez pozwanego).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o powyższe dowody z dokumentów, zeznania świadka A. C. i przesłuchanie powódki J. M.. Fakt przysługiwania powódce prawa własności nieruchomości gruntowej zabudowanej nie był sporny. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka A. C. i powódki, co do okoliczności związanych ze stanem technicznym budynku należącego do powódki oraz co do uciążliwości w znoszeniu przez powódkę hałasu lotniczego i zanieczyszczeń. Natomiast Sąd nie dał wiary powódce, co do faktu, iż cierpi ona na depresję, która pozostaje w związku

z hałasem lotniczym i funkcjonowaniem lotniska. Depresja jest chorobą, której potwierdzenie wymagało wiadomości specjalnych, w tym zaś zakresie strona powodowa nie prowadziła postępowania dowodowego i tej okoliczności nie udowodniała.

Z kolei złożone do akt sprawy dokumenty prywatne, zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowiły jedynie dowód tego że osoby, które go podpisały złożyły oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokumentom tym jednak w przeciwieństwie do dokumentów urzędowych (art. 244 k.p.c.) ustawa nie nadaje waloru dowodu, iż okoliczności stwierdzone w oświadczeniu są zgodne z prawdą.

Odnosząc się natomiast do opinii biegłego A. T. zauważyć należy, iż opinia biegłego okazała się ostatecznie nieprzydatna do rozstrzygnięcia sprawy. Biegła zaopiniowała, iż w stosunku do wartości nieruchomości na dzień 3 sierpnia 2011 r. (przed wejściem w życie uchwały nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.), nastąpił spadek wartości nieruchomości powódki z tytułu utworzenia o.o.u. o kwotę 10.242 zł, w stosunku do jej wartości ustalonej na datę sporządzenia opinii tj. 17.04.2015 r. (opinia k. 495-544). Zauważyć jednak należy, iż biegły nie uwzględnił w opinii, w jaki sposób wpłynęło to na obniżenie tej wartości nieruchomości Rozporządzenie nr 50 wprowadzające obszar ograniczonego użytkowania już w 2007 roku. W zakresie ustalenia odpowiedzialności pozwanego za ewentualną utratę wartości, która powstała już wcześniej w związku z utworzeniem o.o.u. w 2007r. ustalenie spadku wartości nieruchomości dopiero na skutek wprowadzenia o.o.u. na mocy uchwały sejmiku w 2011 roku prowadziłyby ostatecznie do obejścia przepisów o terminie zawitym.

Z uwagi na ustalenia Sądu związane z wygaśnięciem roszczeń strony powodowej, o czym mowa poniżej, Sąd oddalił dalsze wnioski dowodowe strony powodowej w zakresie dopuszczenia dowodu z opinii biegłych sądowych z zakresu budownictwa i kosztorysowania przedsięwzięć budowlanych na okoliczność ustalenia zakresu i kosztów prac niezbędnych do zapewnienia właściwego klimatu akustycznego oraz opinii uzupełniającej biegłego rzeczoznawcy A. T. na okoliczność wielkości obniżenia wartości nieruchomości powódki, jako zbędne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy.

Ustalając stan faktyczny Sąd pominął także prywatne ekspertyzy i opinie, które zostały wykonane na zlecenie strony pozwanej, mogły stanowić one jedynie uzasadnienie dla stanowiska strony pozwanej i zgłoszonych przez nią zarzutów.

Sąd nie uwzględnił też wniosku strony powodowej o zawieszenie postępowania z uwagi na zawiśnięcie przed Trybunałem Konstytucyjnym sprawy o zbadanie zgodności z Konstytucją art. 129 ust. 4 p.o.ś. Sąd miał na uwadze, że zawieszenie postępowania jest fakultatywne w przypadku gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku postępowania toczącego się Trybunałem Konstytucyjnym. Tymczasem wszystkie kwestie sporne dotyczące niniejszego postępowania zostały rozstrzygnięte w uchwałach Sądu Najwyższego, o czym będzie mowa poniżej. Zwrócić również należy uwagę, iż zawiśnięcie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym z wniosku Rzecznika Praw Obywatelskich nastąpiło z uwagi na skierowanie do niego znacznej liczby skarg obywateli, którzy są niezadowoleni z utraty prawa do uzyskania rekompensaty z uwagi na upływ terminu zawitego dla zgłoszenia roszczeń. Kwestie mocy obowiązywania Rozporządzenia nr 50, jak i kwestie związane z terminem zawitym, były już przedmiotem badania przez Sąd Najwyższy. Nadto w przepisach prawa cywilnego istnieje wiele krótkich terminów zawitych np. rocznych, które nie zostały uznane za niekonstytucyjne. Należy też zwrócić uwagę, iż w przypadku uznania za niekonstytucyjny przepisu art. 129 ust. 4 p.o.ś. stronie przysługiwać będzie roszczenie o wznowienie postępowania. Z tych też względów Sąd pominął wniosek powodów o zwieszenie postępowania uznając, iż prowadziłyby to do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu w całości.

Powódka dochodziła swego żądania na podstawie art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – prawo ochrony środowiska (zwana też dalej p.o.ś.), zgodnie z którym w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje zmniejszenie wartości

nieruchomości oraz koszty rewitalizacji akustycznej tegoż lokalu. Zastosowanie tego przepisu nastąpi w przypadkach gdy dojdzie do szkody polegającej na obniżeniu wartości nieruchomości, jeśli dojdzie do ważnego i rzeczywistego uszczuplenia jej zakresu i sposobu dotychczasowego korzystania z nieruchomości lub zmuszenia właściciela do zmiany dotychczasowego jej przeznaczenia. Szkodą podlegającą naprawieniu na podstawie powyższego przepisu jest także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z faktu, iż właściciel nieruchomości będzie musiał znieść dopuszczalne na tym obszarze immisje, w tym hałas. Z powyższymi roszczeniami można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Wprowadzony w art. 129 ust. 4 prawa ochrony środowiska jest 2 letnim terminem zawitym do zgłoszenia roszczeń, niebędący terminem przedawnienia. Termin ten biegnie od chwili powstania roszczenia – to znaczy od dnia wprowadzenia ograniczeń korzystania z nieruchomości w drodze ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, od tego momentu bowiem roszczenie jest wymagalne i może być dochodzone.

W judykaturze Sądu Najwyższego jednoznacznie wyjaśniono, że termin określony w art. 129 ust. 4 cytowanej ustawy z 2001 r. jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia. Jest to termin wyznaczony dla zgłoszenia roszczeń wskazanych w art. 129 ust. 1-3 ustawy z 2001 r. obowiązanemu do ich realizacji, którego dochowanie warunkuje zachowanie tych roszczeń (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 r., II CSK 216/08; z dnia 21 sierpnia 2013 r., II CSK 578/12, OSNC 2014, nr 4, poz. 47; z dnia 4 grudnia 2013 r., II CSK 161/13, OSNC-ZD 2015, nr B, poz. 16). Odrębną kwestią jest natomiast przedawnienie tych roszczeń. Stanowią one roszczenia majątkowe, niemieszczące się w ramach odpowiedzialności deliktowej, w związku z czym stosuje się do nich termin przedawnienia wynikający z art. 118 k.c., biegnący od chwili ich powstania, tj. od dnia wprowadzenia ograniczeń korzystania z nieruchomości, gdyż wtedy stają się one wymagalne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., II CSK 161/13, OSNC-ZD 2015, nr B, poz. 16). Dodać należy, że wystąpienie z roszczeniem stosownie do art. 129 ust. 4 ustawy z 2001 r. ma charakter czynności jednorazowej w odniesieniu do danego roszczenia - dokonanie tej czynności w terminie wskazanym w tym przepisie oznacza jego dochowanie i kończy jego bieg. Skutkiem tego jest zachowanie roszczenia przez uprawnionego, choćby na drodze sądowej dochodził on roszczenia w większym rozmiarze niż objęty wystąpieniem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013 r., II CSK 578/12, OSNC 2014, nr 4, poz. 47) oraz choćby dochodził roszczenia nie w jednym, ale w kolejnych procesach.

Odrębną kwestią jest z kolei ustalenie, kiedy następuje wystąpienie z roszczeniem, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy z 2001. Judykatura przyjmuje, że musi chodzić o zgłoszenie roszczenia obowiązanemu do jego zaspokojenia (np. wystąpienie do niego o wypłatę odszkodowania, por. wyroki Sądu Najwyższego dnia 10 października 2008 r., II CSK 216/08, ; z dnia 21 sierpnia 2013 r., II CSK 578/12, OSNC 2014, nr 4, poz. 47; z dnia 4 grudnia 2013 r., II CSK 161/13, OSNC-ZD 2015, nr B, poz. 16). Chodzi tu o oświadczenie skierowane do obowiązanego, które - celem dochowania terminu określonego w art. 129 ust. 4 ustawy z 2001 r. - musi przed jego upływem do niego dojść w taki sposób, aby mógł się z nim zapoznać (art. 61 k.c.). W razie, gdy nośnikiem tego oświadczenia jest pozew lub inne pismo procesowe, dla dochowania terminu, o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy z 2001 r., konieczne jest, aby przed jego upływem pozew lub to pismo zostały doręczone obowiązanemu, nie wystarcza zaś to, że przed tym upływem powództwo zostanie wytoczone lub pismo zostanie wniesione do sądu.

Z okoliczności sprawy wynika, iż rozporządzeniem nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. i nieruchomość powódki znalazła się w obszarze ograniczonego użytkowania, ale poza strefą M, natomiast na podstawie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku nieruchomość ta znajduje się w strefie obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego dla (...) im. (...), ale poza strefą Z1 i Z2.

Przedmiot sporu stanowiła zatem kwestia czy rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku, czy to ta uchwała wprowadziła nowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości powódki oraz czy upłynął dwuletni termin określony w art. 129 ust. 4 ww. ustawy na dochodzenie odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z tej nieruchomości od dnia wejścia w życie regulacji powodującej to ograniczenie.

Zgodnie z treścią art. 129 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku prawo ochrony środowiska jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone to właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub odszkodowania za poniesioną szkodę, szkoda ta obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Z powyższymi roszczeniami można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Podstawą do domagania się powyższych roszczeń może być ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości poprzez stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania. Według art. 129 ust. 2 cytowanej ustawy prawo ochrony środowiska ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jest bowiem także ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06 maja 2010 roku, II CSK 602/09). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się przy tym pogląd, zgodnie z którym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości według art. 129 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska jest samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z ustanowieniem takiego obszaru pozostaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści aktu ustanawiającego ten obszar (zwłaszcza dotyczących zabudowy), lecz także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z tego, że wskutek wejścia w życie tego aktu dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 k.c. w związku 144 k.c.) i tym samym ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania, który będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje, w tym hałas. Taka interpretacja jest przejawem dążenia do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, prowadzących do obniżenia wartości nieruchomości. Konsekwencją powyższego jest poddanie roszczeń właścicieli szczególnym ograniczeniom czasowym przewidzianym w art.129 ust. 4 tej ustawy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 06 maja 2010 roku, II CSK 602/09, LEX nr 585768; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 09 kwietnia 2010 roku, IIICZP 17/10, LEX nr 584036; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 roku, III CZP 128/09, LEX nr 578138; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2012 roku, I CSK 509/11, LEX nr 1215402).

Z przepisu art. 135 ust. 1 ustawy prawo ochrony środowiska wynika, że stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania może mieć miejsce, jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, iż mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu.

Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie określa się na zasadach wskazanych w art. 135 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska. Przepis ten zawiera delegację do określenia obszaru ograniczonego użytkowania, jak również określa rodzaj aktu prawnego, w drodze którego następuje jego utworzenie.

Jest w sprawie bezsporne, iż rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 roku utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Nieruchomość powódki przy ulicy (...) w W. znalazła się w obszarze ograniczonego użytkowania poza strefą M.

Na skutek zmiany przepisów prawa oraz konieczności rozszerzenia terenu objętego obszarem ograniczonego użytkowania Sejmik Województwa (...) w dniu 20 czerwca 2011 r. podjął uchwałę nr 76/11 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W..

Na tle zagadnienia czy i ewentualnie kiedy rozporządzenie nr 50 z dnia 07.08.2007 r. utraciło moc istniał spór w orzecznictwie. Część sądów skłaniała się do stanowiska, że dopiero po wejściu w życie uchwały nr 76/11 można w ogóle mówić o obszarze ograniczonego użytkowania, a nie od dnia wejścia w życie rozporządzenia nr 50 z dnia 07.08.2007r. Występowały istotne rozbieżności między orzecznictwem Naczelnego Sądu Administracyjnego i Sądu Najwyższego, a także niejednolitość praktyki wydawania zezwoleń na budowę do czasu wejścia w życie uchwały nr 76/11.

Rozporządzenie nr 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. wydane zostało na podstawie art.135 § 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902). Obejmowało ono utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania (o.o.u.) dla (...) im. (...) w W.. Przepis ten został zmieniony i przewidziano w nim uprawnienie sejmiku województwa do tworzenia o.o.u. w drodze odpowiedniej uchwały (art. 19 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw, Dz. U z 2005 r., Nr 175, poz. 1462 ze zm.; zmiana art. 132 § 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. obowiązywała od dnia 1 stycznia 2008 r.). Zgodnie z art. 47 ust. 2 ustawy zmieniającej, utrzymano w mocy dotychczasowe akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych omawianą ustawą do czasu wydania nowych aktów tego prawa. Następne zmiany art. 135 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. wprowadził art. 144 pkt 21 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm. - dalej „ustawa z dnia 3 października 2008 r.”), przy czym pozostawiono w nim regulację, zgodnie z którą o.o.u. tworzy sejmik województwa w drodze uchwały. Zmiana ta weszła w dniu 15 listopada 2008 r. i nie spowodowała zmiany zarówno organu właściwego do wydania aktu prawa miejscowego (sejmiku), jak i formy prawnej tego aktu (uchwały). W tej ustawie zmieniającej nie zamieszczono jednak przepisów przejściowych regulujących wyraźnie kwestię dalszego obowiązywania lub utraty mocy dotychczasowych aktów prawa miejscowego w sprawie utworzenia o.o.u. (por. art. 173 ustawy zmieniającej).

Problem utraty mocy wiążącej przez akty prawa miejscowego, wydane na podstawie art. 135 § 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. po dniu 15 listopada 2008r., rozważano w orzecznictwie administracyjnym i cywilnym. W niektórych orzeczeniach Naczelnego Sądu Administracyjnego w związku z potrzebą merytorycznej kontroli rozporządzenia nr 50 przez sąd administracyjny przyjmowano, że rozporządzenie takie nie obowiązuje (nie jest aktualne) po dniu 15 listopada 2008 r. i dlatego odpadał przedmiot takiej kontroli, co prowadziło do konieczności umorzenia postępowania administracyjno-sądowego. Jeżeli doszło do zmiany przepisu upoważniającego do wydania rozporządzenia w sprawie utworzenia o.o.u. dla (...) im. (...) i równocześnie ustawodawca nie przewidział żadnych przepisów przejściowych, które wskazywałyby na utrzymanie w mocy tego rozporządzenia lub w ogóle przepisów wykonawczych, dla których podstawę stanowi art. 135 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r., to wspomniane rozporządzenie stało się nieaktualne (postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 marca 2010 r., II OSK 232/09, z dnia 6 października 2010 r., II OSK 548/09). W niektórych wyrokach Naczelnego Sądu Administracyjnego odwoływano się do argumentów natury konstytucyjnej i przyjmowano, że akt prawa miejscowego (w tym rozporządzenie wojewody) jest aktem wykonawczym w stosunku do ustawy w rozumieniu art. 92 Konstytucji ze wszystkimi wynikającymi stąd konsekwencjami (wyrok z dnia 23 marca 2010 r., II OSK 232/09 Lex 578107). W innych orzeczeniach Naczelnego Sąd Administracyjny podejmował jednak merytoryczną kontrolę rozporządzenia nr 50 i nie umarzał postępowania administracyjnego w tym zakresie (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 31 sierpnia 2008r., IV SA/Wa 2569/07, Lex 518044). W piśmiennictwie również zajmowano różne stanowiska. Wyrażano bowiem opinię o obowiązywaniu po dniu 15 listopada 2008 r. rozporządzenia nr 50, ale także formułowano pogląd odmienny, powołując się m.in. na dotychczasowe orzecznictwo administracyjne.

Sąd Najwyższy w dniu 25 czerwca 2015r. w sprawie o sygn. akt III CZP 34/15 podjął uchwałę, iż Rozporządzenie Wojewody (...) nr 50 z dnia 07.08.2007r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. nie utraciło mocy z dniem 15 listopada 2008 roku w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 03.10.2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Sąd Najwyższy odwołał się do ukształtowanego orzecznictwa w tym zakresie, które wskazuje że rozporządzenie Wojewody (...) nr 50 nie utraciło mocy obowiązującej także po kolejnej, drugiej zmianie art. 135 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Wskazał, iż w wyniku tej zmiany nie doszło bowiem do modyfikacji zakresu spraw przekazanych tym przepisem do uregulowania w akcie prawa miejscowego (uchwale), nie uległy też zmianie wytyczne dotyczące treści tego aktu. Dopiero w razie zmiany treści przepisu upoważniającego po wydaniu aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego albo zakres spraw przekazanych do regulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące tego aktu, należy przyjąć, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie odpowiedniego przepisu upoważniającego. W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy zwrócił również uwagę na zasadę zachowania ciągłości legislacyjnej w zakresie aktów prawa lokalnego i przyjął, że rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku

Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2015 roku, sygn. akt III CZP 34/15).

Następnie wobec powzięcia wątpliwości prawnych przez Sąd Apelacyjny w Warszawie dotyczących mocy obowiązującej rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) i przedstawienia w tym zakresie zagadnienia do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu, ten postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2016 roku w sprawie III CZP 7/16 przekazał do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy miał na uwadze, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie ma poglądów przeciwnych do poglądu wyrażonego w uchwale z dnia 25.06.2015r. sygn. akt III CZP 34/15, to jednak w orzecznictwie sądów administracyjnych, w tym Naczelnego Sądu Administracyjnego, dominuje stanowisko, iż akty prawa miejscowego wydane na podstawie art. 136 ustawy prawo ochrony środowiska przed kolejnymi jego nowelizacjami dokonanymi w 2008 roku utraciły moc obowiązującą z dniem 15 listopada 2008 roku, a więc z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 03.10.2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Wskazał również, iż występująca rozbieżność wykładni prawa w orzecznictwie Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego i niejednorodność oceny skutków tych samych regulacji prawnych powoduje niepewność adresatów norm prawnych, co godzi w zaufanie do wymiaru sprawiedliwości.

Skierowanie powyższego zagadnienia rozstrzygnięciu przez Sąd Najwyższy było powodem zawieszenia niniejszego postępowania postanowieniem z dnia 30 marca 2016 roku (postanowienie k. 760).

Ostatecznie uchwałą w składzie siedmiu sędziów z dnia 22 listopada 2006 roku, sygn. akt III CZP 62/16 Sąd Najwyższy wskazał, iż Rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 07.08.2007r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20.06.2011r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W..

Wskazać tylko należy, iż już w uzasadnieniu uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. argumentowano, iż dotychczasowy akt ustanawiający obszar ograniczonego użytkowania - rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku - został utrzymany w mocy na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Podnoszono, że zgodnie z art. 47 ust. 2 tej ustawy, akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych niniejszą ustawą z zakresu zadań i kompetencji podlegających przekazaniu, zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje (...).

W konsekwencji powyższego nie ulega wątpliwości, iż rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku obowiązywało do czasu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., która nie wprowadziła w stosunku do nieruchomości powódki żadnych nowych ograniczeń, w związku z czym powództwo musiało ulec oddaleniu z uwagi na upływ terminu ustawowego, w którym powódka mogła wystąpić z roszczeniami o zapłatę odszkodowania za zmniejszenie wartości należącej do niej nieruchomości na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. oraz tytułem kosztów rewitalizacji budynku, zgodnie z treścią art. 129 ust. 4 ustawy prawo ochrony środowiska.

W konsekwencji w stosunku do powódki upłynął określony w art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 prawo ochrony środowiska dwuletni termin zawity od dnia wejścia w życie regulacji powodującej ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, w czasie którego powódka mógł zgłosić roszczenia przedstawione w pozwie.

Wskazać przy tym należy, iż przepis art. 129 ust. 4 ustawy prawo ochrony środowiska jest przepisem szczególnym, podlegającym ścisłej wykładni. Konstytuuje on uprawnienie limitowane w czasie, tj. ograniczone terminem prekluzyjnym prawa materialnego, po upływie którego uprawnienie wygasa. Wystąpienie z roszczeniem w przewidzianym ustawą w terminie zawitym, jest podstawą odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. Skoro

powódka nie wystąpiła do pozwanego ze stosownym roszczeniem w ustawowym terminie, powództwo podlegało oddaleniu.

W ocenie Sądu brak jest podstaw do uznania podniesienia zarzutu upływu terminu zawitego za nadużycie prawa podmiotowego, na co wskazywała strona powodowa. Zgodnie z treścią art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który był sprzeczny ze społeczno- gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. W orzecznictwie jednolicie przyjmuje się dopuszczalność stosowania art. 5 k.c. jako obrony przeciwko zarzutowi przedawnienia, dopuszcza się także uwzględnienie tego zarzutu w przypadku upływu terminu zawitego, jednocześnie podkreślając, że takie działanie jest z zasady wyjątkowe i pozostaje uzależnione od wykazania okoliczności mających taki charakter. Konstrukcja ta ma z założenia charakter nadzwyczajny i może być stosowana jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach, w których skutki zarzutu przedawnienia mogłyby zostać uznane za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego lub społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02 kwietnia 2003 roku, I CKN 204/01). Jednocześnie strona powodowa nie wykazała aby opóźnienie w dochodzeniu wygasłego roszczenia było spowodowane szczególnymi przesłankami uzasadniającymi to opóźnienie i nie jest ono nadmierne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2011 roku, I CSK 238/11, LEX nr 1129070). Brak jest podstaw do uznania, że wystąpiły jakiegokolwiek szczególne przesłanki uzasadniające opóźnienie w dochodzeniu roszczeń przez powódki.

Nieruchomość powódki została objęta ograniczeniami wynikającymi z rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Ograniczenia stanowiące podstawę roszczeń powódki w związku ze spadkiem wartości stanowiącej przedmiot sprawy nieruchomości, jeśli zatem już powstały, to miało to miejsce w chwili wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50, tj. w dniu 24 sierpnia 2007 r., nie zaś z chwilą wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku.

W związku z faktem, że nieruchomość powódki była w całości położona w obszarze ograniczonego użytkowania utworzonym rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku, termin do zgłaszania ewentualnych roszczeń, o których mowa w art. 129 ust 1 – 3 ustawy prawo ochrony środowiska upłynął dla powódki z dniem 24 sierpnia 2009 r., tj. z upływem 2 lat od daty wejścia w życie powyższego rozporządzenia. Powódka wezwała pozwanego do zapłaty odszkodowania dopiero w kwietniu 2013 r., a zatem ponad 3 lata po wygaśnięciu roszczeń z tego tytułu.

Skoro powódka, co jest bezsporne, nie zgłosiła roszczeń odszkodowawczych w terminie określonym w art. 129 ust. 4 ustawy prawo ochrony środowiska biegnącym od dnia wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania nie może budzić wątpliwości, że roszczenia o wyrównanie utraty wartości nieruchomości powiązanej przyczynowo z wprowadzeniem wokół lotniska obszaru ograniczonego użytkowania oraz zwrot kosztów rewitalizacji, nie mogą być przez nią skutecznie dochodzone.

Tutejszy Sąd w całości podziela pogląd Sądu Najwyższego zawarty w wyroku z dnia 12 kwietnia 2013 roku (IV CSK 608/12, LEX nr 1347892), iż szkoda podlegająca naprawieniu na podstawie art. 129 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska, nie powstaje, gdy kolejny akt prawa miejscowego utrzymuje dotychczasowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości i nie nakłada nowych ograniczeń, jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie (tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z dnia 21 listopada 2013 roku, VI ACa 682/13).

Na mocy § 4 powyższego rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z 2007 roku w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzone zostały ograniczenia dotyczące szpitali, domów opieki oraz zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M dodatkowo zabudowy mieszkaniowej. Ograniczenia te polegały na zakazie przeznaczania nowych terenów pod powyższe rodzaje działalności, zmiany sposobu użytkowania budynków na powyższą działalność oraz budowy nowych budynków na cele powyższej działalności. Ponadto na mocy § 5 wymienionego wyżej rozporządzenia wprowadzone zostały w obszarze ograniczonego użytkowania wymagania techniczne dotyczące nowoprojektowanych oraz istniejących budynków dotyczące zapewnienia właściwego klimatu

akustycznego, zgodnie z polskimi normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Natomiast zgodnie z § 5 Uchwały analogiczne ograniczenia dotyczące zakazu budowy i przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym pobytom dzieci i młodzieży obowiązują wyłącznie w strefie Z1 i Z2 o.o.u. z 2011 roku, czy w strefach poza którymi znajduje się nieruchomości powódki.

Analizując i oceniając całokształt okoliczności niniejszej sprawy wskazać należy, że porównanie ograniczeń w stosunku do nieruchomości powódki obowiązujących w obszarze ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku oraz w obszarze ograniczonego użytkowania na podstawie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku wskazuje, że wejście w życie powyższej uchwały nie spowodowało żadnych nowych ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości powódki, mogących skutkować zasadnością roszczeń odszkodowawczych po jej stronie. Natomiast ograniczenia dotyczące konieczności dostosowania istniejących budynków znajdujących się w obszarze ograniczonego użytkowania są takie same w obszarze ograniczonego użytkowania utworzonym uchwałą z 2011 roku, jak te, które istniały w obszarze ograniczonego użytkowania z 2007 roku.

Zgodnie bowiem z § 6 uchwały z dnia 20 czerwca 2011 roku w obszarze ograniczonego użytkowania w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające klimat akustyczny w pomieszczeniach zgodnie z ustawą z dnia 07 lipca 1994 roku prawo budowlane i przepisami wykonawczymi do tej ustawy. Takie same ograniczenia istniały w obszarze ograniczonego użytkowania z 2007 roku (§ 5 pkt. 2 rozporządzenia nr 50).

W tym stanie rzeczy w świetle całokształtu okoliczności niniejszej sprawy, niewątpliwie zmiana aktu prawnego w przedmiocie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. nie wpłynęła w żadnej mierze na sytuację nieruchomości powodów i nie ma podstaw do uznania, iż spowodowała dalsze obniżenie wartości nieruchomości powodów z uwagi na zwiększenie ograniczeń. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 01 grudnia 2010 roku (I CSK 86/10 LEX nr 8185541) nie każda zmiana ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska rozpoczyna bieg nowego terminu do wystąpienia z roszczeniami uregulowanymi w art. 129 ust. 1 - 3 ustawy prawo ochrony środowiska, lecz jedynie taka nowelizacja lub zmiana, która dotyczy danej nieruchomości. Powyższa zasada dotyczy w tym samym stopniu zmiany polegającej na nowelizacji danego aktu prawnego wprowadzającego obszar ograniczonego użytkowania, jak i wejścia w życie nowego aktu prawnego zastępującego jeden obszar ograniczonego użytkowania, innym.

Przyjęcie, iż każda zmiana obszaru ograniczonego użytkowania, czy to materialna, czy też formalna (np. zmiana organu, zmiana formy aktu prawnego) rozpoczyna bieg od nowa, niweczyłoby niewątpliwie cel ustawodawcy przyświecający mu przy wprowadzeniu art. 129 ust 4 ustawy prawo ochrony środowiska. Powyższy przepis z jednej strony stanowi bowiem ułatwienie dla osób występujących z roszczeniami związanymi z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a z drugiej strony określenie 2-letniego terminu zawitego na ich dochodzenie pozwala na stosunkowo szybkie wywiązanie się z zobowiązań związanych z ograniczeniami oraz zagwarantowanie, iż roszczenia nie będą pojawiać się w przyszłości, co umożliwi prowadzenie przewidywalnej polityki finansowej. Należy zatem przyjąć, iż bieg terminu do występowania z roszczeniami na podstawie art. 129 cytowanej ustawy rozpoczyna się od nowa wyłącznie dla osób, dla których zmiana obszaru powoduje skutki negatywne i tylko w zakresie tych skutków.

Z powyższego wynika zatem, iż szkoda może powstać wyłącznie wówczas, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe, zwiększa lub przedłuża dotychczasowe ograniczenia oraz, że szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie, tzn. na poziomie poprzednio obowiązującego aktu prawnego lub zmniejsza te ograniczenia, jak miało to miejsce w rozpoznawanej sprawie.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 09.02.2017r. sygn. akt III CZP 114/15 wskazał, iż właściciel nieruchomości, który w okresie dwóch lat od dnia wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20.06.2011r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. wystąpił z roszczeniem przewidzianym w art. 129 ustawy prawo ochrony środowiska, może domagać się naprawienia szkody spowodowanej ograniczeniem sposobu

korzystania z nieruchomości wynikającym wyłącznie z tej uchwały (uchwała SN z dnia 09.02.2017r. sygn. akt III CZP 114/15).

W związku z powyższym uznać należy, iż zgłoszone w złożonym w niniejszej sprawie pozwie roszczenia odszkodowawcze powódki są niezasadne i podlegają oddaleniu z uwagi na fakt, iż dla nieruchomości powódki wejście w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania nie skutkuje żadnymi nowymi ograniczeniami w stosunku do poprzednio obowiązującego obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku, a od wejścia w życie tego rozporządzenia upłynął już 2-letni termin na dochodzenie roszczeń.

Powódka w tym czasie nie zgłosiła swoich roszczeń wobec pozwanego. Brak nowych ograniczeń w stosunku do nieruchomości powódki w powołanej uchwale oznacza brak przesłanki dochodzenia roszczeń (por. art. 129 ustawy prawo ochrony środowiska) i ich bezpodstawność. Zgodnie bowiem z treścią art. 129 ust. 2 w związku z art. 135 ustawy prawo ochrony środowiska podstawą roszczeń odszkodowawczych z tytułu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania mogą być wyłącznie szkody pozostające w związku z wprowadzonymi ograniczeniami sposobu korzystania z nieruchomości.

Konkludując i mając zarazem na uwadze poczynione powyżej ustalenia, należało uznać, iż roszczenie powódki oparte na podstawie art. 129 ustawy prawo ochrony środowiska wygasło z uwagi na upływ dwuletniego terminu określonego w ust. 4 art. 129 ustawy prawo ochrony środowiska.

W dniu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku na nieruchomości gruntowej powódki obowiązywały już ograniczenia wynikające z rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 roku i obecnie te ograniczenia nie są dalej idące. Zgodnie bowiem z treścią art. 129 ust. 2 w związku z art. 135 ustawy prawo ochrony środowiska podstawą roszczeń odszkodowawczych z tytułu utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania mogą być wyłącznie szkody pozostające w związku z wprowadzonymi ograniczeniami sposobu korzystania z nieruchomości. Użyte przez ustawodawcę w art. 129 ust. 1 ustawy prawo ochrony środowiska określenia „dotychczasowy sposób” i „dotychczasowe przeznaczenie” prowadzą do wniosku, iż dla ustalenia istnienia potencjalnej szkody istotny jest stan rzeczy istniejący w dacie wejścia w życie aktu prawa miejscowego wprowadzającego ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości. A zatem przy ocenie czy doszło do spadku wartości nieruchomości bierze się pod uwagę stan nieruchomości z dnia wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania. Odszkodowanie służy bowiem za konkretną szkodę, która powstała w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a nie za samo ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Konieczną przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej jest więc szkoda, której źródłem jest rozporządzenie lub akt prawa miejscowego powodujący ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Szkoda ma być normalnym następstwem wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego wprowadzającego ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości.

Powyzsza ocena prawna przedstawiona przez Sąd dotyczy z tych samych względów także roszczenia o zapłatę odszkodowania celem pokrycia kosztów związanych z zapewnieniem prawidłowego klimatu akustycznego. W ocenie Sądu przedstawiona powyżej argumentacja jest wystraszająca do rozstrzygnięcia sporu. Analiza przyczyn wprowadzenia zmiany art. 135 ust. 1 i 2 ustawy prawo ochrony środowiska przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wskazuje jednoznacznie, że nie wpłynęły one na zakres przedmiotowy regulacji dotyczącej ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania. Zmiany były wynikiem usuwania usterek powstałych przy włączaniu do systemu prawa wewnętrznego regulacji unijnych, które podlegały uwzględnieniu także przed zmianą w procesie interpretacji implementującej je ustawy; powyzsza ingerencja ustawowa miała zatem charakter redakcyjny, a nie merytoryczny (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2011 r., II CSK 421/10, i z dnia 15 czerwca 2012 r., II CSK 586/11).

Powódka oparła swoje żądanie na podstawie przepisów ustawy prawo ochrony środowiska oraz na podstawie art. 435 k.c. Jednakże oparcie powództwa na tej podstawie nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd uznaje, iż przepis art. 129 ust. 1 ustawy prawo ochrony środowiska stanowi przepis szczególny wobec art. 435 k.c., i wyłącza jego zastosowanie. Dokonując jednak oceny w tym zakresie w pierwszym rzędzie należy przyjąć, iż lotniczy port cywilny stanowi przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 435 k.c. (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do wyroku z dnia 25.05.2012 r., I CSK 509/11, Lex nr 1271642). Z tego też względu nie można wykluczyć co do zasady na tej podstawie prawnej odpowiedzialności odszkodowawczej deliktowej podmiotu tej kategorii co strona pozwana.

Zdaniem Sądu przeprowadzone postępowanie, ani zgłoszone wnioski nie wykazywały jednak, iż funkcjonowanie przedsiębiorstwa pozwanego spowodowało jakiegokolwiek inne ujemne zjawiska, niż te które pozostawały w związku z treścią ograniczeń wprowadzonych aktem prawa miejscowego w postaci rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z 2007 r. i uchwały Sejmiku Województwa (...) z 2011 roku. Powódce mogłoby potencjalnie przysługiwać odszkodowanie na podstawie art. 435 k.c., ale tylko wówczas gdyby udowodniła, iż prowadzenie przedsiębiorstwa strony pozwanej negatywnie oddziałuje na środowisko i miejsce położenia danej nieruchomości i zarazem, że jest to negatywne oddziaływanie ponad ograniczenia w możliwości korzystania z nieruchomości wprowadzone ww. aktami prawa miejscowego, czyli bez związku z treścią tych ograniczeń (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6.05.2010 r., II CSK 602/09, Lex nr 585768 oraz w wyroku z dnia 25.02.2009 r., II CSK 565/08, Lex nr 528219, w postanowieniu z dnia 09.04.2010 r., III CZP 17/10, Lex nr 584036). Przyczyną ograniczeń w możliwości korzystania z nieruchomości wprowadzonych przedmiotowymi aktami prawa miejscowego (utworzenie strefy ograniczonego użytkowania) był ruch statków powietrznych i związany z tym hałas przekraczający dopuszczalne w środowisku normy.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. odstępując od obciążania powódki kosztami zastępstwa prawnego pozwanego. Sąd miał na uwadze okoliczność, iż strona powodowa wobec rozbieżności orzeczniczych sądownictwa powszechnego i sądów administracyjnych w zakresie obowiązywania Rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 07.08.2007r. mogła odnieść skuteczne wrażenie o zasadności swoich roszczeń i tym samym uznawać, że występując z powództwem swoje roszczenia wnosi w terminie właściwym. Faktem jest, że strona pozwana podjęła obronę i poniosła określone koszty, niemniej jednak istotne są też okoliczności, w jakich powódka wystąpiła ze swoim roszczeniem oraz to, że pozwany jest bardzo dużym przedsiębiorstwem, a swoją działalność prowadzi na szeroką skalę, co niewątpliwie prowadzi do określonych utrudnień w komforcie życia osób zamieszkujących w obszarze ograniczonego użytkowania.

Na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał zwrócić powódce ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie kwotę 474,37 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego. Powódka tytułem zaliczki na poczet przyszłego wynagrodzenia uiściła kwotę 3.000 zł (dowód wpłaty k. 469). Postanowieniem z dnia 5 maja 2015 roku przyznano biegłej A. T. wynagrodzenie w wysokości 2.525,63 zł (k. 551).

Natomiast w trybie art. 113 ust. 1 ww. ustawy Sąd nakazał pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa kwotę 127,88 zł tytułem wydatków związanych z wynagrodzeniem biegłego za stawiennictwo na rozprawie, tymczasowo poniesione przez Skarb Państwa (postanowienie Referendarza sądowego k. 782).

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w sentencji.